

Непрофитна организација са сједиштем у Стокхолму Јустиција Пакс Веритас номиновала је шведског новинара Јана Хагберга за награду "Раул Валенберг". Награда је установљена ове године од владе Шведске у сјећање на дипломату који је крајем Другог свјетског рата спасао на десетине хиљада Јевреја. У образложењу номинације наводи се између осталог да је Јан Хагберг скоро једини новинар у Шведској који је скренуо пажњу на једну веома опасну врсту расизма, оног унутар естаблишмента, којег Хагберг назива "расизмом са финих пријема" а који је усмјерен према оним словенским народима и земљама који "нису сасвим потчињени диктату запада."

У наставку слиједи текст номинационог писма које је организација Јустиција Пакс Веритас послала Академији Раул Валенберг 10. јуна 2013. године.

Академији Раул Валенберг,

Наша организација, која се између осталог бави и питањима људских права, дознала је захваљујући чланку министра за интеграције Ерика Уленхага у „Свенска Дагбладету“ да је установљена нова награда у славу Раула Валенберга [\[1\]](#). Тим поводом Јустиција Пакс Веритас предлаже да се награда додијели Јану Хагбергу из Стокхолма, који у духу Раула Валенберга данас шири свијест о једном веома опасном облику ксенофобије и нетолеранције.

Пише: Нада Нововић
уторак, 18 јун 2013 12:59

Задивљујуће дјело Раула Валенберга настало је у контексту нацистичког тоталитаризма и експанзионизма који је довео до истребљења милиона људи само зато што су сматрани припадницима "ниже расе". Поред Јевреја, који су били посебна мета, и словенско становништво у Источној Европи било је изложено нацистичкој политици истребљења. Нацистичка "Drang nach Osten" експанзија погодила је, између осталих, на милионе Пољака, Бјелоруса, Руса и Срба. Страдања потоњих су била нарочито велика због њиховог тврдоглавог супротстављања нацистичкој окупацији и распарчавању Југославије. Због постојања два покрета отпора, комунистичког и монархистичког, Хитлер је спроводио веома оштру политику према српском народу. Шовинистичким режимима у новоствореним марионетским државама је тако било допуштено да спроводе политику истребљења Срба, али и Јевреја и Рома (најзлогласнији примјер је концентрациони логор Јасеновац због којег су чак и СС официри били згрожени обимом и бруталношћу злочина). Поред тога, нацистички окупатори су примјењивали такозвану политику 100:1 која је подразумевјевала стријељање 100 српских цивила за сваког убијеног војника Трећег Рајха.

Данас када одајемо почаст Раулу Валенбергу неопходно је да се сетимо да је он дјеловао у времену кад је расизам био нормализован пошто су га заговарали и спроводили многи припадници највиших друштвених слојева у Европи. Данас постоји веома много организација и појединаца који се боре против различитих врста нетолеранције и ксенофобије екстремистичких група и појединаца. Та борба је свакако важна али Јан Хагберг је скоро једини скренуо пажњу на једну веома опасну врсту расизма, ону коју гаје дијелови естаблишмента. У свом чланку "Расизам са финих пријема" Хагберг наводи између осталог и сљедеће:

"Отворите и прочитајте написе било којих шведских новина о оним словенским народима и земљама који нису потпуно потчињени диктату запада. Земље попут Русије, Бјелорусије или Србије. Прочитајте било који чланак о Србима, и замијените Србе у чланку са Јеврејима. У једном случају без икаквих реакција пролазе најжешће увреде. Иако више од 100000 људи тог поријекла живи у нашој земљи. У другом случају медији би експлодирани од ужарених текстова који би допирани до Аушвица.

Пише: Нада Нововић
уторак, 18 јун 2013 12:59

Министарка спољних послова из администрације предсјеника Клинтона Медлин Олбрајт, ратна злочинка саодговорна за покретање бомбашког рата противног повељи Уједињених Нација, била је недавно у родној Чешкој ради промоције своје нове књиге "Прашка зима". У књижари су је дочекали протестанти предвођени Вацлавом Дворжаком чешким режисером и аутором филма "Отето Косово". Овај несташлук је толико избацио из такта лијепо васпитану бившу министарку да је дрекнула: "Одвратни Срби!"

Замијените ријеч "Срби" са "Јевреји", и припиште изјаву– али само као мисаони експеримент – неком источноевропском министру спољних послова, и лако је погодити који би наслови одјекнули у медијима (цијелог западног свијета). Али овог пута је владала гробна тишина, пошто се радило о прихватљивом, расизму са финих пријема, артикулисаном од стране бивше министарке.". [2]

Као што се да закључити из чланка Јана Хагберга, примјери расистичких и ксенофобичних испада естаблишмента у Шведској а ла Олбрајт нису ријетки [3]. Прије отприлике годину дана један познати шведски водитељ је назвао Србе Брејвицима, психопатама и кретенима – у директном радио програму који је био доступан слушаоцима из цијеле земље. Државни тужилац, који иначе фреквентно подиже оптужнице за говор мржње због појединих анонимних читалачких коментара на интернет страницама маргиналних политичких покрета, донио је одлуку да не покрене кривичну истрагу уз образложење да је слобода говора нарочито велика у случају "политичких изјава" и приликом "дебате по питањима од јавног значаја". Таквој тужиочевој одлуци је претходило агитовање од стране двоје истакнутих "антирасиста" који су бранили(!) водитеља и његов жучни испад

[4]

. Један други, веома истакнути "борац за људска права" изнио је на Радију Шведске тешке и упрошћене оптужбе на рачун српског народа тврдећи да су Срби нарочито насилни и да је њихова црква "одувјек била негативан фактор". Дотична радио емисија, која је била сасвим на линији Олбрајтовског поклича "Одвратни Срби!", аминована је од стране Радио-дифузне комисије, упркос иначе веома рестриктивној пракси комисије када је ријеч о негативним изјавама на рачун народа и вјерских заједница.

[5]

Пише: Нада Нововић
уторак, 18 јун 2013 12:59

Поред наведеног, тренутно се у неколико шведских гимназија спроводи један пројекат о конфликту у бившој Југославији који шведске ученике засипа поједностављеним шаблонима и прикрива одлучујућу улогу великих сила у крвопролићу које се десило између југословенских народа. Српски народ је овог пута нарочито изложен нападима због свог отпора распарчавању Југославије и колонизацији и пустошењу ресурсима богатог и стратешки важног Балкана, тј. због свог отпора оновременој "Drang nach Osten" експанзији. Организација Јустиција Пакс Веритас је примила више дојава о шведским ученицима српског поријекла који се осјећају лоше због наметања колективне кривице, и за њих су храбре ријечи Јана Хагберга мелем за душевне ране.

Очигледно је да Јан Хагберг, у духу Раула Валенберга, дјелује у условима екстремно великог отпора када разоткрива естаблишментовски расизам или – да се послужимо изразом министра за интеграције Ерика Уленхага – нормализовану мржњу. Због тога Јустиција Пакс Веритас сматра да је Јан Хагберг природни добитник награде Раул Валенберг.

Велико Вам хвала, Јан Хагберг! Живјело сјећање на Раула Валенберга!

Јустиција Пакс Веритас

У Стокхолму, 10. Јјна 2013. године

---

[1] Види чланак (на шведском језику) Ерика Уленхага у листу Свенска Дагбладет "Nytt Raoul Wallenberg-pris" ("Нова награда у славу Раула Валенберга"),

http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/nytt-raoul-wallenberg-pris_8162438.svd)

[2] Чланак Јана Хагберга "Det fina minglets rasism" ("Расизам са финих пријема")

објављен је на шведским интернет новинама "Nyhetsbanken"

(<http://www.nyhetsbanken.se/news/view.asp?ID=1148>)

[3] Медлин Олбрајт је од раније препознатљива по свом дехуманизујућем погледу на друге народе због своје - у суштини исломофобичне - изјаве којом је оправдала усмрћивање пола милиона ирачке дјеце у склопу њене спољне политике. Јан Хагберг се посветио и тој изјави у свом дебатном чланку на шведском језику "Strålkastaren på Telia" ("Телиа под рефлекторима",

<http://deba-tt.blogspot.se/2013/02/stralkastaren-pa-telia.html>)

гдје је такође навео да је такав расизам дозвољен ако долази из кругова који припадају естаблишменту.

[4] Више информација везаних за овај правни случај налази се у Кривичној пријави Јустиције Пакс Веритас "Written complaint – Incitement to racial hatred on Radio 1"

(<http://www.justitiapaxveritas.org/written-complaint-incitement-to-racial-hatred-on-radio-1/>),

у Одлуци државног тужиоца да не покрене кривичну истрагу "Justitiekanslerns beslut om ifrågasatt yttrandefrihetsbrott" (шведски језик,

<http://www.justitiapaxveritas.org/justitiekanslerns-beslut-om-ifragasatt-yttrandefrihetsbrott/>)

као и у чланку "Swedish 'fighters against xenophobia' claim Serbs are worse than Breivik" објављеном на порталу Global research (<http://www.globalresearch.ca/swedish-fighters-against-nst->

[xenophobia-claim-serbs-are-worse-than-breivik/30633](#)).

На српском језику је истовјетан чланак објављен на порталу Balkanpuls.com под насловом „Борци против ксенофобије“: Срби гори од Брејвика

(<http://balkanpuls.com/svedski-borci-protiv-ksenofobije-srbi-gori-od-brejvika/>).

[5] Видјети чланак на енглеском језику “Swedish Broadcasting Commission approves hate speech against Serbs” (<http://www.justitiapaxveritas.org/swedish-broadcasting-commission-does-not-follow-its-own-praxis/>)

као и чланке “30 complaints after a Swedish radio programme concerning Belgrad Pride”

(енглески језик, <http://www.justitiapaxveritas.org/press-release/>)

и, на српском језику, “Шведски НВО: Српска црква и друштво насилни и хомофобични”

(<http://balkanpuls.com/svedski-nvo-srpska-crkva-i-drustvo-nasilni-i-homofobicni/>).